UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Germania. Svperior

urn:nbn:de:hbz:466:1-68850

Visual Library

GERMANIA · SVPERIOR

IN GERMANIA Superiore iam Domicilia decem. Ingolſtadij. Dilingæ. Monachij Auguſtæ. Oeniponti. Halæ. Lucernæ. Friburgi. Landſpergæ. Ratisbonæ. Socij priore anno vndeuiginti ſupra ducentos. Poſteriore ducenti triginta tres. E vita migrarunt ſeptem, Adſciti in Societatem vnus & triginta.

COLLEGIVM. INGOLSTAdienſe.

INGOLSTADII Societatis meditationibus eruditi quadraginta duo. in his monachi erant tres & viginti. In Societatem aggregati quattuor. Qui totius vitæ confeſſionem inſtituerunt, auditi ducenti quinquaginta. Mulierculæ tres: hæretici reſipuerunt fere centum. Horum libri permulti, itemq. ad Magiam pertinentes, exuſti. Contra a noſtris editi nonnulli ad euincendam inſanorum pertinaciam. Quadringentorum ſumma aureorum, quam quidam hæreticis legauerat, noſtrorum conſilio ab ijs ablegata, & in meliores vſus conuerſa. Sacra quidam myſteria frequentare ſolitus, ab ijs deſtitit ad tempus: mox improborum, in quorum amicitiam ſe immerſerat, valeſcente conſuetudine, vt impios excuſaret mores, in pios linguam impudenter exacuit. neque abfuit ad reuocandum hominem Diuina vltio:

præacutam forte acum faucibus deuorat, n
vitæ periculo. redit ſtatim ad ſe, & ad nota
ſionis remedium. mirum dictu. poſtridie eius d
ſtam acum, præter opinionem, ſed non contra
tatem gutture emittit. Conuictorum contub
fit quotidie amplius, adoleſcentium conuentu
lium. in his Badenſis Marchionis filius: m
etiam quadraginta. Ad duas Sodalitates
Virginis tertia religioſorum acceſſit. e ſodali
tu iuuenis Polonus genere perilluſtri, primum
rus Sacrum, religioſum locum octo millibus p
ab vrbe, in quo faceret, elegit. hic re diuina p
duodecim pauperibus apparari iuſſit conuiui
quod ipſe miniſtrauit. Scholæ celebrantur ab
ſcentibus clariſſimis, a principū virorum ac
rum liberis. Sed Sereniſſima Gulielmi Bauar
cis & numeroſa proles ſicut nobilitate, ita et
ditoribus ceteris, induſtria, & ſodalibus piet
tecellit. Nam quid de Gulielmo ipſo dicam,
ſemper experti ſumus noſtri ſtudioſiſſimum
bis mille quingentos aureos dedit, quo noſtrum
tinuaretur Collegium Conuictorum contuber
quadringentos præterea ad noſtros vſus. is
difficultatē, qua premebamur, leuauit. is dom
nobis: eiuſque exempli & pietatis æmula vx
crum inſtrumentum auxit. is denique de ſilu
natione ſua partem aliquam ad Collegiū miſit.
etiam nos admonet, vt de noſtra venatione
dicamus. Itū enim a multis in varios pagos:
vt per cuiuſque hæreticorū populi fines tranſ

acc

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

accurrentibus pluribus, vt Ieſuitas viderent. Doctrina Chriſtiana in quattuor tradita. In vno, puella quædam, in Catechiſmi certamine, victrix æqualiũ, paruulam cum accepiſſet ex ære Crucem præmij loco, eamq. ſibi quaſi Niceterium appendiſset ad collũ, trimeſtri febre dicitur liberata. In altero obitum per annum integrum ægrotantis parochi munus. Oppidũ eſt quoddam huic vrbi proximum, & frequens, & nobile: niſi quod Lutherianorum peſte infectum. erat in eo vir illuſtris, qui & magiſtratum gerebat. hic noſtrorum, quibus ſæpe illac iter, deguſtata conſuetudine, veram religionem reſpexit: factusq. inter hæreticos defenſor noſtræ Societatis, & Romani Pontificis aſsertor: res ad pſeudoeccleſiaſtas defertur: interdicitur ſacris eorum execrandis: ad quæ, nec, etiam ſi cogeretur, ſe iturum eſſe reſpondit. Tum cauſam dicere iubetur in iudicio. Hic ſe aperte profitetur eſſe Catholicum Quid? Eſt ne (interrogant) aliquod Eccleſiæ Caput aſpectabile, a quo pendeat ſumma religionis? Et maxime: inquit. at nos nullum agnoſcimus: & tamen habemus veras Eccleſias. Neque enim mirum, interfatus ille: Quot inter vos Eccleſiæ, tot capita, tot ſententiæ inter ſe diſſidentes. Hic quidam, qui ſe videri volebat argutulum. Dic ſodes, Ignem purgantem eſſe affirmas? etiam. at vbi eſt tandem terrarum? Hic noſter. Dic tu mihi viciſsim vbi ſit Abrahæ ſinus? Sic eluſa veritati aduerſantis calumnia conticuit.

COLLEGIVM. DILINGAN

QVAE Dilingæ, & pagis ſex ſeptem, du
Imperij, vt voc nt, ciuitatibus, quo ex
eſt hoc biennio contigerunt communia, ſimul p
tur, ſatietatis vitandæ. ſi qua inſignia, ſuis red
locis: tum redibitur ad Collegium, vnde hæc p
Ergo ab hæreſi abſoluti minimum nonaginta. E
ti totius vitæ criminibus ſupra quingentos. lib
lorum ſatores morum, aut prauarum opinionum
que in ignem coniecti: quorum loco pij integr
fecti. reſtituta quæ erant male parta reconcilia
citiæ. cõcubinæ aliquot excuſſæ. effecta etiam
quæ, vel me tacente, intelligi poſſunt. illa igitu
munia. propria hæc. In vno pago virgo quæda
gioni ac ſanctimoniæ dedita, vt æquales ſuas a
ſtudium adducat, admonita eſt a noſtris. igitu
eas ad ſe aduocat diebus feſtis, dũ a iocis ludiſq
ret: dum dant operam ſanctis collocutionibu
mus eius quædam videtur officina pietatis. P
gna etiam Principis Eluacenſis humanitas &
propagandæ Catholicæ fidei, tacita præteriri n
teſt. tam ſæpe ad ſe Eluangam (id eſt oppidum
nis ſuæ) noſtros vocat, vt eorum conſilio au
vtatur: quos cum dimittit, eos interdum vel a
millia proſequitur. Sed veniamus domum: hoc
vt dicantur ea primum, quæ in vrbe euenerun
de quæ in ſcholis & Collegio. Mira patuit in
vis cereæ imaginis conſecrati agni: ſiue cum L

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

res domo quadam fugat: ſiue cum ſiſtit cuidam profluuium ſanguinis e naribus: ſiue cum multos extrema in deſperatione de exitio cogitantes ad ſaniora cõuertit. Sed & idem videtur eſſe quoddam veluti amuletum contra Sagarum veneficia. Comprehenſæ ſunt ex hoc genere muliercularum nonnullæ, quæ diris ſe deuotionibus, cacodæmoni obſtringunt. condemnatas adiuuerũt noſtri: nec ſane inutiliter. hoc mirum eſt viſum. perquam enim raro accidit, vt reſipiſcant. Deſcribere horret animus quæ illæ peſtes in quæſtione dixerunt, quam horribilia ſe perpetraſſe: inductas nẽpe a ſpiritibus nequiſſimis, quo minore ſpe veniæ creſceret vinculum ſceleris. Vna ex his erat inter hæreticos edocta atque educta. huic, cum apud illos impuram deuorabat cœnam, a dæmone pax erat. cum ſemel ad cæleſtem menſam Catholicorum more accederet, cum illo rixa: vrgebatur ne ſacram Hoſtiam tranſmitteret faucibus: ſeruaret potius ludibrij cauſa indigniſſime obculcandam. Sed hoc cum fit in prato ab alijs mulierculis, quas habebat conſcias & ſocias flagitij, narrant, eam ab ſe Hoſtiam non potuiſſe contingere: apparuiſſe ſanguineis quibuſdam interlitam guttis, multa luce promicantem. ſuper cetera hæc addebant, nullam ipſarum in eos poteſtatem fuiſſe, qui aqua ſe aſperſiſſent luſtrali, qui ſacram Diuini agni geſtarent imaginem, qui denique qualibet Catholici ritus haberent inſignia. Hæc Sagarum confeſſio multorum animos in fide firmauit. Quamquam & viri aliquot quibus cum diabolo erat commercium, hac ratione conuerſi: quod cum certis ille eliceretur cantionibus, &

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

arcanis litterarum notis, comparere non potes
quidam ex eorum cœtu Crucem deponeret, qua
te geſtabat, & ſuo chirographum ſanguine exa
iactaret in aera. hoc viſo, omnes prouiderunt ſi
iuſtiſſime abruperunt, quam perfidioſe obſtrinx
fidem. Quo in loco ſuſpendioſi aſſeruantur in pa
lo, eũ infra locum herba naſcitur, quæ cauli
puelli puellæue corpuſculo non abſimilẽ: hac
cũ magno effodientium metu: quod vſu comp
eſt, emitti quoſdã ab illa gemitus, quibus vulne
id conantium aures: nec ſine mortis, aut certe m
ri mali periculo. ita quod caro conſtat, caro e
& vellitur ab infimæ ſortis hominibus, quibu
eſt ſalus. hanc ſuperſtitioſe, vt dicere facereq. a
baptizatam, vtilem eſſe aiunt ad rem familiam
gendam, ad mala pecori, ſegeti, ſoboli auertend
parauerat eam vnus aureis quinquaginta: cui p
lam mercem, vt ſibi perſuaſerat, res ſecundæ ſu
ſed cum iniecta eſset homini religio a noſtris, ma
ficam herbam non inuitus obtulit, quæ eſt min
conciſa. Dæmonis quidam habebat icũculam in
vitro, cuius ſuperſtitioſo cultu multas ad res ſ
uari putabat. huius etiam abiiciendæ, ne illius v
eſſet vſus, auctores noſtri fuerunt. Vnus a morti
ſilio, quam ſibi, parata ad eam rem ſica, aliiſq. a
bia nocte afferre meditabatur, abductus. Hac d
bus, quæ in vrbe. Iam ſequitur vt de iis, quæ in C
gio, ſcholiſq. Harum vero is ſtatus eſt, vt nihil
me deſiderari queat. Nobilitas plurima: ſexag
monachi: monachi præterea quinquaginta duo m

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

bus Conuictorum: e quibus ſeptem, quod antea negligebatur, dant operam Theologiæ. fructus inſignis. eius ſpecimen, vt ſæpe alias, data, cum ſollemni more aperirentur ſcholæ, fabula: & cum clauderentur, poſitiones defenſæ. pietas denique maxima, illa alumna & nutrix Congregationis: cui nuper ex acceſſione Præpoſiti Eluacenſis magnum decus acceſſit. Ex ſodalium numero, graui quidam laborabat morbo, eoq. magis timendo, quo vlcus erat interius: cæca tabe graſſante, humanis remedijs fruſtra adhibitis, ad Diuinam opem accurrit. Deiparam orat, vt qua eſt poteſtate & miſericordia, medicinam faciat: addit ad preces verberationem corporis. hoc cum egiſſet in Paſchatis peruigilio, corripitur ſomno: tum deinde expergefactus, quaſi inciſa eſſet ſuppuratio, ſe perſanatum continuo intelligit, virulenta ſanie, quæ latebat, eiecta. Ceterum exercitationibus ad pietatem formati non pauciores quinquaginta quattuor. partim ſtudioſi litterarum, partim alij. Quod vbi præſtiterunt, ij maxime, qui religioſam vitam profeſſi: quaſi quãdam abſterſerint ab oculis caliginem: tũ vero ſibi homines, tum Chriſtiani, tum religioſi videtur. Hoc denique Collegium auxit Societatem adoleſcentibus quattuor: ipſum auctum quattuor florenorum millibus. quorum tria data ad perpetuos cenſus coemendos: mille ad vſum templi. Auguſtanus Antiſtes frumentũ quotannis Collegio curat. Eluacenſis ad ceterã liberalitatẽ florenos addidit ducentos. Sereniſsimus quoque Bauariæ Dux quaſi non ſatis habeat Bauariæ Collegijs benigniſſime facere, ornatum ſacerdotis hus

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

miſit maximi pretij. Eluacenſis concionator m
bibliothecam ſuam, argenteamq. ſupellectilem
legio reliquit.

COLLEGIVM. MONACHIE ſe cum Sede Ratisbonenſi.

CONCIONES *habitæ tribus locis: in A*
Principem eiusq. familiam: in gymn
ſcholaſticos conuenasq. complures: in templo
Auguſtini ad plebem. Doctrina quoque Chri
tribus alijs tradita in templis. Ex hac veluti ſ
vt ſummatim dicã, hæc meſſis collecta. A ſpect
terrore, amẽtia, laqueo, deſperatione liberati p
ti. in his hæreticus vnus, cui perſuaſerant hom
ſimillimi, ſibi, vt etiam cuicumque, hoſtiam c
licere: concepta modo verba proferret ſuper m
aptam, eamq. fide non hæſitanti commandu
quod dum facit irreuerenter, malignus eum
ſpiritus inuolat, factum exprobrat, mortem
a qua prope tum aberat, cum accitus vnus e
de omnibus peccatis confeſſum hominem Cath
ritu communicat. hæretici præterea centum
viginti de iniqua ſententia deducti. libri p
multi multis erepti: vni quidem, bona ipſius
trecenti: duo a flagitioſo concubinarum contu
abſtracti: matrimonia inconceſſa dirempta: in
pacata: odia compreſſa: incantationes, ſuperſtiti
aliæq. id genus impiæ conſuetudines, ſublatæ: p
troductæ: illa maxime, octauo quoque die ſacr
ſteria

ſteria
& ap
& fre
non ad
induſt
qui ſu
Vnus
Magi
admod
ſancta
pulcri
cation
luerun
quam
tres p
nudis
quos,
ſexce
Prin
lianu
Bade
quot
cta ſ
eſt b
mita
æden
ab o
qua
ſtat
ex

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſteria obeundi. In valetudinario publico, & carcere, & apud ægrotantes ſuis in ædibus laboratũ feliciter & frequenter. Diſcipuli (etſi multi iuſtas ob cauſas non admittuntur) omnino ſexcenti. conſtat omnium induſtria in pietate litterisq.: eorum præter ceteros, qui ſuum Annuntiatæ Virgini nomen dederunt. Vnus ex ijs, neque minis, neque blanditijs: ſed neque Magicis artibus ad flagitium pellici potuit. Illuſtre admodum virtutis ſpecimen dederunt hebdomada ſancta: vbi perpetua tridui ſucceſſione ad Domini ſepulcrum, nigris induti ſaccis, Crucis memoriam, precatione, lacrimis, voluntaria corporis pulſatione coluerunt. quamquam ſupplicatio ſextæ illius feriæ, nũquam celebrior. addiderunt enim ſe ad illorum cœtũ tres præterea Sodalitates cũ ſuis qualibet inſignibus. nudis incedebant pedibus, facẽ manu geſtabant: inter quos lacerata flagris multa corpora. Erant amplius ſexcenti. Honeſtabant pompam nobiliſſimi viri, & Principes Sereniſſimi Ferdinãdus frater, Maximilianus maximus Gulielmi Ducis filius, & Marchio Badenſis: ipſe denique conſpiciebatur Gulielmus quotidiano habitu, commemorabili exemplo. Deducta ſupplicatio ad Montem vſque Sanctum (templũ eſt huius nominis) perhonorifice: atque eodem comitatu (erant autem multa hominum millia) ad ædem, vnde diſceſſerat, reducta. Duo inſuper ſunt ab optimo Principe præclare inſtitutæ: alterum, quod quadraginta adoleſcentibus, quorum eruditioni obſtat res domi anguſta, prandium quotidie cœnamq. ex Aula præbet. Quod eius factum Ferdinandus

frater

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

frater annuo cenſu in perpetuum firmauit. alien
quod Conuictoribus noſtris pro ruinoſa, maleq
riata domo, aliam eorum vſibus accōmodatiſ
prope a fundamentis excitauit: cuius rei peru
fama, nobiliſſimis adoleſcentibus, etiam ext
Collegium eſt auctum. Exercitationes ſcholaſti
in Bacchanalibus, tum in repetitione ſchola
fuerunt & variæ, & multæ. Atque hæc domi
enim etiam aliquid præſtitum docendis Catho
hæreticisq. dedocendis. Stangarda oppidum e
dum iter faciunt noſtri, repertus eſt ſenex inte
reticos Catholicus, qui ſe tricies eam ob cauſa
factum eſſe commemorat: et ſemper tamen
manſiße, vt ne a recta fide diſcederet. addit mi
ſibi eße, aliquando vnum ex illis buccinato
qui ſe eſſe & vocari volunt Euangelicos, cum
effato: Aut tu meus eris auditor, aut ego non d
et temere iactam vocem rei exitus comprob
paucis enim poſt diebus, neſcio quibus agitatus
egregius ille adminiſter verbi, cum de feneſtr
præcipitem egiſſet, miſerrime interijt. Lādisbut
eſt nomen alterius oppidi) rogatu Ducis Sereniſ
duo e noſtris per annum fere integrū fuere: nec
termiſſum eſt quicquam, quod pertineret ad m
Societatis. Quattuor hæreſi renuntiarūt. Vnus, qu
ſuſpendio vitā finiret, iā aptauerat cingulū, quo
batur, ceruicibus, a vicina morte ac tenebris p
torū, reuocatus ad lucē. Similis opera nauata eſt
ri, qui ſimile agitabat conſiliū, non tam audaci
pto. Catechiſmi explicandi vſus ingenti multor

fremitu

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

fremitu inchoatus, mirum eſt quã creuerit ab initijs ita non mollibus, vtilitate perſpecta.

RATISBONA, quam quidam Auguſtam Tiberij dici putant, vrbs eſt Imperij, quinquageſimũ iam annum hæreticorũ peſte infecta. Eius Epiſcopus eſt Philippus Sereniſſimi Ducis Bauariæ filius: rem interea Catholicam pro filio pater magno animo adminiſtrat. qui & futuro aſſignauit Collegio locum, deq. eo fundando ſolicite cogitat. hic, eiuſdẽ inuitatu Principis, duo e noſtris aliquot iam menſes verſantur: quorum alter concionatur in templo maximo. nec exiguus eſt fructus. hæretici videlicet tumultuãtur. quin & ſuo aliquando perſuaſerũt magiſtratui, vt collocatis propter templum ſatellitibus, ciues aditu concionum prohiberent. Hic illorum conatus, vt eſt refutatus & agnitus, piorum ſtudium vehementius accendit.

COLLEGIVM. AVGVSTANVM Et OEnipontanum.

NEC MINVS in Auguſtano agro elaboratum eſt in hæreſeos ſtirpibus euellendis. Vnus & viginti in ſalubrem inſiti arborem. in his mulier fuit, quæ nouem ſecum filios, quaſi ſurculos, vt in eãdem arborem inſererentur, tulit. Quidam in peruigilio Paſchatis ſatur ab hæreticorum cœna, in noſtrum templum venit, otioſe exploraturus ecquid ageretur. cum ſpectaret tacitus quæ confitentium pietas, qui ſenſus animorum, vnum atque idem agen-

tium,

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tium, quam ſpirarent omnia religionem, qui c[illegible]
venerat, captus eſt. neque inde diſceſſit ante, [illegible]
euomeret virus iniquitatis ſuæ. Puer cum [illegible]
condiſcipulos aliquot ſuos ad ſacrã menſam acce[illegible]
ſimiliter ratus licere omnibus, etiam ipſe acce[illegible]
panem hauſit Angelorum. quod vt eius pater,
erat Catholicus, reſciuit, ſimplicitatẽ pueri co[illegible]
illum clam matre hæretica, vt confiteretur, ad[illegible]
narrabat porro puer, ut magnum illud argum[illegible]
accepit Diuinæ caritatis, non aliter atque in[illegible]
flamma, os ſibi uiſum aduri. Iudæus, honeſto [illegible]
ſuos loco, a nobis ad baptiſmum inſtructus. D[illegible]
ducti a morte ſibi accerſenda. quattuor a uita ſ[illegible]
ſa. Exercitationibus ſpiritualibus decẽ exculti, [illegible]
decim generali confeſſione expiati. odia inter [illegible]
ges ſepulta. Vnus quidam erat, qui cum Dei ab[illegible]
patientia, plura quotidie ad flagitia accinge[illegible]
e nocturna diaboli uexatione cum ad ſeſe red[illegible]
uidit ſe ab cuſtode Angelo defenſum. Alter[illegible]
ſpreto ſacerdotis conſilio, inſita mortalibus c[illegible]
tate uetita appetendi, non abſtineret a legend[illegible]
rioſis libris, puſtulis in facie de repente enaſce[illegible]
ita deformatus eſt, ut fugeret lucẽ. Eius igitur [illegible]
eam eſſe arbitratus cauſam, quod abieciſſet obe[illegible]
tiam, uoto facto abſtenturum ſe in poſterum a[illegible]
lectione, cœpit conualeſcere. Magna eorum [illegible]
qui apud nos confitentur, quæ etiã deriuatur in [illegible]
ximos. cilicinam duo tunicam applicitam corpor[illegible]
lerunt per tres horas ac triginta, reſpectu a[illegible]
Chriſti. ut cuidam, qui explendæ libidinis, nihil p[illegible]
neque

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

neque moderati habebat, cum mutatione uitæ ueniã impetrarent. Nobilis matrona mulierem quamdam uolutatam per decennium in cœno hæreticorũ, domi ſuæ liberaliſſime habuit, ueſtiuit, aluitq. ut eã Chriſto lucrifaceret. Scholæ, etſi anno ſuperiore per aliquot menſes ſolutæ, redintegratæ tamen fuerunt altero ineunte.

OENIPONTI ſimilia. Hæreſim deſeruere ferme quadraginta. & quod illuſtrius fuit, duo ex his, inſipientium magiſtrorum filij, quos uulgus uerbi miniſtros appellat. vnus deinde miraculo maiore, quo, morbo oppreſſus, mortiq. proximus, obſtinatiore erat pertinacia: qui tamen vna cum animi, corporis quoque ſanitatem recepit. Confeſsione, quam a prima pueritia repetierunt, purgati centum quinquaginta. Permulti, qui ſe vel tacito conſenſu, vel loquenti pactione cacodæmoni obligauerant, ad Chriſtum redierunt, iugo ſeruitutis excuſſo. Perſuaſum tribus vt vitam debita potius pietate degerent, quam immatura morte finirent. Duo libellorum millia, quibus tenuiores inſtituuntur animi ad veram religionem, tributi compluribus, dono Andreæ Illuſtriſſimi Cardinalis. Inſtitutum, vt doctrina Chriſtiana in vrbe pagiſq. tradatur a ludi magiſtris. etſi in vrbe additum hoc quoque, vt ad Catechiſmi explicationem ad nos pueri deducantur diebus feſtis, certa ob hoc illis negotium mercede permiſſa. Pacta multorum conuenta, quæ videbantur iniuſta, reſciſſa noſtrorum conſilio, vel correcta. duæ e pellicatu extractæ. Inimicitiæ capitales ſublatæ multæ, & ſanata odia diuturna.

na. auctum inſtrumentum ſacrum caſulis
elegantibus, pari candelabrorum ex argento,
la ad aquam luſtralem: piorum munere: qui
niam contulerunt ad adoleſcentes alendos,
ſtudijs doctrinarum obeſt rerum inopia. Horum
ralitate permotus Archidux Sereniſſimus,
quæ nunc ad pauperum Scholaſticorum vſum
modantur. Sodalitium Beatæ Virginis & viri
et virtutibus creſcit. in die Dominicæ cœna
viri nobiles, cũ in templo recitaretur ex ſuper
co Euangelium, ſordidos aliquot homines,
lit, ex circumfuſo numero ſelegerunt: quibus
uißent pedes, magna totum conuentum admira
perfuderunt, cum pari voluptate coniuncta.

HALENSE. COLLEGIVM

HALAE tres abdicata hæreſi, Catholica
dem agnouerunt. Sereniſſima Regina M
lene ſacram quotidie ſupellectilem augere
ſat. De eius pietate cum Treuerenſis Cãcellari
cus noſter, qui hic aliquandiu fuit, Archiepiſc
tuliſſet, permouit virum Illuſtriſſimum, ut capu
e victrici Thebæorum legione, ſanctaſque alias
quias per certum hominem ad eam daret. quibus
nibus præclare adornatis, ſacrum noſtrum theſ
cui addiderat proximo anno caput beatiſſimæ
læ ſociarum, argento gemmiſq. illuſtre, cumula
dem Regina Diuini cultus cupidiſſima decem flor
rum millibus perpetuos cenſus ad adoleſcentes

quos

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

quot in rem Eccleſiaſticam alendos curauit.

SCHVAZ oppidũ duodecim circiter milliaribus Hala abeſt, amplitudine, incolarum frequentia, argenti metallorumq. fodinis in primis celebre. Huc opera Vicarij Brixinenſis duo ſacerdotes ſub Paſchales ferias miſſi, ac fere menſem apud eos homines cõmorati; haud ſatis certum, maiore ſublatarum, quæ male obrepſerant, an inductarum, quæ illis mederentur, conſuetudinum bono.

COLLEGIVM. LVCERNENSE

LVCERNAE ea iam lux Catholicæ religionis accenſa eſt, vt vel in arce poni poſſit, vt ceteris præluceat. quotidie numerus fit maior, vel recipientium ſe ab hæreſeos tenebris: ij fuere plures quadraginta: vel ſeſe magis in pietatis lumine confirmantium: id enim præſtant, aut peccata deteſtãtes omnia, quantum memoria poſſunt repetere (ij fuere centum quadraginta) aut flagris edomantes corpora (et extrema quidem Quadrageſima Romam reddunt) aut pudicitiam toto pectore complectentes. Erunt hæc pauca inſtar multorum. Adoleſcens quidã, quem ætatis feruor accẽdebat ad libidinem, binas ſpinas in corpore tulit infixas, vt earum aculeo importunus reſideret ardor, & timore Domini, carnes configerentur. Alter, cum procacem feminam, a qua domi habebatur incluſus, effugere non poſſet, prætextu dimittendi comitis, ne moraretur diutius, egreſſus e carcere, inani expectatione eluſit impudentem. Puella, quæ-

la quædam nobilis, cum infirmiore adhuc ætat
nitatem Deo vouiſſet, ſpectabat Sanctæ Cath
Martyris tragœdiam, quæ dabatur, maximo c
tu. igitur factum eſt, ut cum Catharina immo
quod e præciſo eius capite fluxiße dicitur, lact
ta mirantis veſtem contingeret. cuius candore
monita, iterum ſed maiore animo virginitatem
det: in qua, multum licet cognatis repugnãtib
ſtantiſſime perſeuerat. Sed & alia afferri poſ
gna, reſtitutionum factarum: abolitorum mo
per accitam licentiam feſtos dies Circumciſio
mini, & Epiphaniorum fœdabant: contractuu
rendorum, vt inſpiciantur, ne quid inhæreat, q
blatum oporteat. Eſt enim ea vrbs, in qua no
bus in templis concionantur: uno in loco erudi
pulum Chriſtianis elementis: ſcholam inſtitue
rebus ad conſcientiam pertinentibus. eam ſchol
ſter habet ſacerdos in Franciſcanorum æde, v
Clero, multiſq. religioſis viris, & compluri
cis: conueniente plerumque Tricaricẽſi Epiſco
tificis apud Heluetios Nuntio, qui hanc rem ſ
bari maxime, & verbo declarauit, & exempl
gna autem huius erga nos fuit ſemper beneuol
quam & Alexandrinus æmulatur Antiſtes,
in munere ſucceſſit. nam quid de Baſilienſi dic
cernenſium uero ipſorum erga nos officia e
quotidie magis. Etenim, vt omittam donatam
lam præclare pictam, ſacris reliquijs gemmi
ſignem, in ſinguloſq. annos ad vſum com
cantium aſſignatum vini dolium ne oneretur

gium

gium :
ſa videb
tionem,
xerunt
verbis
ſtrorum
miſerijs
bliothe
gatam :
quæſtu
exercit
& perſ
Parthe
fructum
ceptum
ſtæreſti
extra H
batur a
eßet ,
ſtiarum
coruum
paſſere
nienten
canem,
prætere
ſuos dæ
ſebat .
parciſſi
victita
batur,

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

gium: magnam domus noſtræ partem, quæ otioſa videbatur, inſtaurant. aream ad templi ædificationem, coemptis ædibus, parant. hortum muro cinxerunt, mille aureum ſumptu: et ornant munera verbis ampliſſimis. commemorant enim, multa noſtrorum opera ſublata e familijs diſsidia: e magnis miſerijs non paucos confeſſione ereptos: Cœnobij bibliothecam peramplam noſtrorum inſpectione purgatam: mulierem vnam notã, ab impudico corporis quæſtu abductam: quinque ſpiritualibus formatos exercitationibus: eo vtilius, quo plerique ſacerdotes & perſonam publicam gerunt: gymnaſij noſtri, & Parthenij Sodalitij nobilitatem & frequentiam: fructum poſtremo e pagorũ aliquot luſtratione perceptum. In quibus præter hæreticos duodecim Eccleſiæ reſtitutos, illud ad memoriam inſigne. Puella erat extra Heluetiæ fines, quæ per ſex iam menſes vexabatur a diabolo: ſic vt prioribus tribus horribile eſset, quæ loqueretur. auium cantus & voces beſtiarum concinne exprimebat. audiſſes crocientem coruum, glocientem gallinam, pipientem pullum, paſſerem pipilantem, acredulam minurientem: grunnientem rurſus ſuem, mugientem bouem, latrantem canem, equum hinnientem, aſellum rudentem. oris præterea ſibilum ita inflectebat, vt tibias referret. ſuos dæmones, duos, tres, interdum ſedecim, recenſebat. poſterioribus menſibus loquendi veſcendiq. parciſſima, cibum omnem reſpuebat: ſorbilo tantum victitabat: minimo lactis, quod cum micis admiſcebatur, per vim in guttur inſerto. venenum videlicet

Q in

in quolibet manſo metuebat.ad hanc,illuſtri
Abbatis,cuius magna erga nos beneficia,rog
nit ſacerd s e noſtris:erat illa in eius aduentu
neſtram.vt ſacerdotem conſpicata eſt,decidit
ram:venientem & dictis,& conuicijs excepi
tis ingerendis. Poſtridie eius diei exorciſmum
ſus Pater,vinciri fugam quærentis pedes,a tri
viris valentibus, quibus feſſis integri ſucce
immotam teneri iuſſit . et tandem poſt quinta
ram placuit Diuinæ Bonitati, vt expulſa dæm
quitia, puella veluti obdormiſceret ſomno pla
mo. quam cum excitaſſet ſacerdos, & quære
fuiſſet,digitum intendens ad arã Perpetuæ Vi
Ibi,inquit illa,ibi ſurrexi. Delata eſt domum,
ſuq. mentis ac rationis recepto. Miſſa deinde
pecunia: quam cum remiſiſſet,non minorẽ ſe
recuſata admirationem, quam ex puella ſanat
tatem omnibus tulit.

COLLEGIVM. FRIBVRGE

E CONCIONIBVS *communiter,at*
ijs proprie, q æ de recte inſtituenda conf
tollendis ſuperſtitionibus , quibus plerique ve
ma pueritia dediti , magnus conſecutus eſt fr
Vnus & quinquaginta ex ijs,quos peruerſarum
nionum peruaſerat furor,ad ſanitatem reducti
hos ſacerdotes duo, quorum alter a religioſor
ne defecerat . vnus item , qui cum multas luſt
oras,variaq. inter ſe compoſuiſſet capita, diue

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nantium, hic apud nos tandẽ veritatem inuenit. Inducti, vt quod ſupererat vitæ, melius ordinarent, ad ſuperiorem omnem confeſſione retexẽdam, quadraginta. Duabus mulieribus, quæ annis ab hinc duodeuiginti egreſſæ e clauſtris, cum pudore amiſerãt pudicitiam, perſuaſum, vt ad ſua Cœnobia reuerterentur. a turpi lucello, & a deſperatione abductæ nonnullæ. quin etiã noſtris admonentibus cautum, vt ne ſcorta in vrbe verſentur: ne feneratoribus vlla detur actio, iniũgatur potius pœna: ne Catholicorum liberi hæreticis opificibus committantur inſtruendi: ne horum libri impune habeantur: quorum etiam, conquiſitis aliquibus, atque combuſtis, curatum, vt eorum in locũ pij excudantur, qui paſſim teruntur manibus, nõ ſine fructu multorum. eodem conſilio cum poſteriore anno Friburgenſium ditionem vrbemq. ſæua inuaſiſſet fames, conſultum, vt Tribunorũ plebis diligentia, ac liberalitate opulentiorum, aureorum aliquot collectis millibus, coemeretur frumentum pauperibus tribuendum. Pax conſtituta inter diſſidentes, non in priuatis ſolũ domibus, ſed in ciuitate: in qua orta pæne ſeditio ciues in diuerſa diduxerat: et cladis periculum imminebat. In pagis, xenodochijs, & apud ægrotos laboratum vtiliter. Omnium enim hæc communis ſententia eſt, vt, niſi noſtris apud Deum precationibus commendentur, non ſperent cõualeſcere. Scholæ multarum nationum adoleſcentibus eflloreſcunt: inter eos Valeſii, Burgundiones, Italiq. Duæ iam ſunt Sodalitates Sanctiſſimæ Virginis, vna ciuium, ſcholaſticorum altera: quæ inter ſe de complectenda virtute,

 adiu-

adiuuandiſq. proximis egregie certant. ita,
ſpirãte, nobis in hac vrbe ſecunda fluunt omni
quam nonnullus etiam aduerſus turbo interu
qui tamen poſtea in tranquillitatem ceſsit. Vt
plum Societati Collegium ædificaretur, Sena
creuerat: interceſſum eſt a Tribunis. reuocati
Conſcripti ad ſuffragium: in quo tanta fuit P
grauitas facultaſq. dicendi, vt eo perſpectior
Senatorum concordia, quod bis idem cenſuiſſe
dem conſultatione ſine vlla diſcrepantia viden
bus Aedilibus hæc mãdata ædificatio, apertiſq
mentis, primus in ea ſollemni cærimonia conc
pis. Sed foris tamen vicinos per pagos, & v
carpimur maleuolorum, et probroſis carmini
patriæ proditores, nos humani ſitientes ſangui
turbulentos vocãt. iactatũ eſt etiam pro ſugge
inter Heluetios Catholicos renouati, religiona
fœderis, auctores fuiße. quibus rebus ab impro
odio profectis, tanto magis proborum erga no
uolentia excitatur. itaque eorum liberalitate
legium auctum, & ornatum templum, & bibli
magis inſtructa.

DOMVS. PROBATIONIS. LA
ſpergæ.

T*YRONIBVS, idem qui ſolet rerum*
Diuinarum, humanarumq. contemptus
multis perſpectum eſt, occaſione oblata, ſiue qu
quam vere & ex animo diſcant honores neg

patri

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

patriam exuere, omnia ad præſcriptum agere, pauper tatem ferre & contumelias parentes, fratres, & cetera omnia, vilia habere. adiuuat horum induſtriam eorum æmulatio, a quibus peragitur tertius probationis annus: quod fere nunc primum per occupationes, & paucitatem hominum facere licuit. ergo in illis omnia præclare. vnum hoc exemplũ, & pœna leuitatis. Vnus quidam fuit, qui cum ſuis, qui eum venerant animo abducendi, cum longiora quam neceſſe erat, aut conceſſum, miſcuiſſet colloquia, poſtridie mane per templum egreſſus repetijt Aegyptum. reuocatur per litteras a noſtris, contemnit: ſuo malo. vix enim vertente anno, cum conſanguineis iter faciens, ab vno illorum ſclopetto ictus interficitur. At veteranorum, aliorumq. mira in proximorum ſalute alacritas. Duodecim hæreſi erepti. vicinus Dynaſta Diuinis cõmentationibus inſtructus. cõfeßiones exceptæ plurimæ, & de tota quidem vita triginta. pacati multi. vnus maxime, qui mortem perſequebatur filij ferro perempti. Vrbs abeſt hinc propius, quã nec Catholicam plane numeres, nec vero hæreticam: ita partim eſt integra, partim infecta. huc concionatum cum iſſet, inuitante parocho, vnus e noſtris ſacerdos, magnos motus excitauit. Cõſul aduerſarum partium, parochũ accerſit, quod Ieſuitã ſe inſcio euocaſſet: grauiter obiurgat. Parochus, non ſe ſub Conſulis, ſed ſub Epiſcopi poteſtate eſſe reſpondit. ceterum, quod ſuis Curialibus vtile videatur, facturũ. Mittitur ſatelles ad noſtrum cum his mandatis. Conſulis eum iuſſu non prohiberi concione: ſed admoneri tantum, ſi quid ei

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

acciderit, Conſuli præſtandum non eſſe. Hu
paucis. eam rem ſibi curæ fore. concionatur cu
ratione, vt & iuuarentur Catholici, nec hæretici
tarentur. ab concione ſtatim mittit ad eum
cus non ignobilis xenia. mox adit ipſe: atque in
ne, ceteram ſibi probatam eius orationem: vn
lud mordere, quod cum timore & tremore ſa
dixiſſet operandam. Magna autem noſtra adiu
ratio, magna fides hoc in loco Dei placandi, ma
eam pagorum concurſus. Terni, quaterni, ſept
terdum confluunt ordinatim. quod & Landſp
ſes obſeruant ciues neceſſitate ingruente. q
etiam ſumma erga nos obſeruantia. Pater i
ſuggeſto populum erudit, e noſtrarum præſcrip
gum oſtiatim panem emendicabat, quod in Spi
lium eſſet Coadiutorum ordinem promouendu
hoc animaduerſum vulgo. Ita ne, noſter, inqui
cionator ad mendicitatem redactus? nefas. hu
mis teſtati dolorem, cum ad eum accurrentes,
ſtræ eſſent inſtituto Societatis edocti, miſeric
lætitiam verſa, multa in Collegium eleemoſyna
ne congeſſerunt. Sereniſſimus Bauariæ Dux cu
re, fratre, ſorore, filio, cum hac forte tranſiret,
templum inuiſere, ac prandere domi noſtra
maxima humanitatis ſignificatione. quam illi
rem fecerunt vxor ſororq. feminæ ſpectatiſſima
rumq. exemplum ſecuta matrona nobilis, mun
ad templi ornatum ampliſſime miſsis.

PRO